

Správa kontrolóra: Základná škola s materskou školou Vydrník

Vo Vydrníku 2.12.2019

Predkladá: Ing. Vladimír Matfiak, kontrolór obce.

Základná škola s materskou školou vo Vydrníku je zaradená v sieti škôl a školských zariadení Slovenskej republiky. Táto evidencia je zverejnená na internetovej stránke:

https://www.cvtisr.sk/buxus/docs//JH/stat_zs.pdf

v časti: Štátne základné školy a štátne špeciálne základné školy, elokované pracoviská.

Základné školy, ktoré sú zaradené do siete, sú oprávnené vykonávať vzdelávanie podľa osobitného predpisu a majú právo na zabezpečenie financovania podľa osobitného predpisu.

Podľa stavu z októbra 2019 je v zozname uvedené: Základná škola s materskou školou, Vydrník 121, zriaďovateľ: Obec Vydrník, Vydrník č. 55, forma štúdia: Denná, vyučovací jazyk - Slovenský, dátum začatia činnosti školy je tam uvedený 1.9.1981, právnu subjektivitu škola nadobudla zriaďovacou listinou zo dňa 1.07.2002, Dodatkom č.1 k zriaďovacej listine ZŠ s MŠ, Vydrník 121 z dňa 28.08.2008 a Dodatkom č.2 zriaďovacej listine ZŠ s MŠ, Vydrník 121 z dňa 1.10.2013

Školský obvod základnej školy.

Obec má povinnosť určiť všeobecne záväzným nariadením školský obvod základnej školy zriadenej obcou. Ak obec nezriadi základnú školu, môže sa dohodnúť so susednými obcami na spoločnom školskom obvode základnej školy. Ak sa takáto dohoda neuzatvorí a bude ohrozené plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov, rozhodne o spoločnom školskom obvode základnej školy obvodný úrad v sídle kraja. Žiak plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalé bydlisko. Žiak, ktorý nemá trvalé bydlisko, plní povinnú školskú dochádzku v spádovej škole, ktorú určí orgán miestnej štátnej správy v školstve. Riaditeľ základnej školy je povinný prednostne prijať na plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov, ktorí majú miesto trvalého pobytu v školskom obvode základnej školy a to až do výšky maximálneho počtu žiakov v triede príslušného ročníka. Ak zákonný zástupca žiaka rozhodne, že žiak bude plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole mimo školského obvodu, v ktorom má trvalé bydlisko musí mať súhlas riaditeľa základnej školy, do ktorej sa hlási. Riaditeľ základnej školy, do ktorej bol žiak prijatý, oznámi túto skutočnosť riaditeľovi základnej školy v školskom obvode, v ktorom má žiak trvalé bydlisko. Obec, ktorá je zriaďovateľom tejto základnej školy, oznámi obci, v ktorej má žiak trvalé bydlisko, jeho prijatie do základnej školy v príslušnom školskom obvode.

Základná škola je vždy právnickou osobou, v právnych vzťahoch vystupuje vo svojom mene. Základná škola, ktorá nemá všetky ročníky, je právnickou osobou, ak tak určí jej zriaďovateľ. Základnú školu len s ročníkmi prvého stupňa zriaďovateľ zriadi, ak je predpoklad, že sa do nej prihlási najmenej 30 detí, ktoré majú plniť povinnú školskú dochádzku v tejto základnej škole. Žiak, ktorý skončí posledný ročník takejto školy, pokračuje vo vzdelávaní v plnoorganizovanej základnej škole

ZŠ s MŠ Hrabušice (§30 zák. 245/2008). Zriaďovateľ je povinný vydať základnej škole zriaďovaciu listinu. Zriaďovacia listina základnej školy musí okrem iného obsahovať vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý je základnej škole zverený do správy pri jej zriadení. V prípade, ak nastane zmena v údajoch v zriaďovacej listine, zriaďovateľ musí vykonať zmenu zriaďovacej listiny. Zmeny údajov v zriaďovacej listine sa vždy vykonávajú dodatkom k zriaďovacej listine.

V zozname v sieti škôl je v okrese Poprad uvedených 22 škôl, ktoré sú evidované ako subjekty spojené spolu s materskými školami. Niektoré základné školy v tom zozname sú samostatné bez materských škôl. V inom zozname – Zoznam materských škôl - je uvedené, že materské školy sú zriadené ako samostatné subjekty, v okrese Poprad takto funguje 18 samostatných materských škôl. Čiže v obci Vydrník je materská škola pričlenená k základnej škole a k škole patrí aj školské zariadenie, 2 oddelenia školského klubu detí. Ale nie je nič mimoriadne, ak by materská škola a základná škola pôsobili samostatne ako dva subjekty. Všetko závisí od zriaďovateľa, čiže v tomto prípade od obce. Výhody spojenia v praxi môžu byť jednotné a efektívnejšie riadenie týchto spojených subjektov. Existuje tam len jeden riaditeľ. Zvyčajne účtovníctvo spracovávajú 1-2 ekonómky podľa veľkosti spojených škôl, ale aj niekoľko ďalších zamestnancov napríklad školníka/údržbára, kuriča, upratovačiek. Výhody spojenia ZŠ s MŠ prináša odborné riadenie, spoločné výchovno-vzdelávacie ciele, nadväzujúce školské vzdelávacie programy, jeden zamestnávateľ a z toho vyplývajúca zastupiteľnosť zamestnancov, bližšia spolupráca medzi školami v organizovaní spoločenských podujatí a pod. čo tiež je určitá úspora v prevádzkových nákladoch. Účtovníctvo a spravovanie mzdovej agendy je podobné - platy v ZŠ a MŠ sa riadia podobnými predpismi. Pre účtovníctvo obce je prehľadnejšie, ak si školy vedú účtovníctvo samostatne. Rozpočty obcí sa zostavujú spoločne so školstvom. Ak sa oddelia príjmy a výdavky určené pre školy dostaneme čistý a prehľadnejší rozpočet samotného obecného úradu. Obce majú prehľadnejšiu informáciu, koľko peňazí môže ísť priamo na činnosť obce. Obec Vydrník má ročný rozpočet vo výške približne 1 000 000€, ale túto sumu nemôže obecný úrad svojvoľne použiť, pretože až vyše 560 000€ z toho musí ísť na školstvo v obci. Čiže rozpočet obce, to čo je k dispozícii pre obecný úrad, ten je podstatne menší.

Všeobecne o financovaní škôl.

Školy, v ktorých sa vzdelávanie považuje za sústavnú prípravu na povolanie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce sú financované z rozpočtovej kapitoly Ministerstva vnútra. Financovanie upravujú – najmä Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení a Nariadenie vlády SR č. 630/2008, ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia. Financovanie základných a stredných škôl je postavené na normatívnom princípe, školy sú financované podľa počtu žiakov a personálnej a ekonomickej náročnosti výchovno-vzdelávacieho procesu.

Z podielových daní obcí sú financované materské školy, základné umelecké školy, jazykové školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí. Financovanie materských škôl a školských zariadení upravujú legislatívne predpisy napr. Zákon č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve – spôsob rozdeľovania a poukazovania výnosu dane do rozpočtu obcí, Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve – spôsob poskytovania finančných prostriedkov obcou (§6 ods. 12).

Materské školy, základné umelecké školy, jazykové školy a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, VÚC, cirkevných a súkromných zriaďovateľov sú financované z vlastných príjmov samosprávy, ktorých podstatnú časť predstavuje podiel na dani z príjmov fyzických osôb, ktorý dostanú obce a VÚC prostredníctvom daňových úradov podľa kritérií uvedených v Nariadení vlády Slovenskej republiky č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších predpisov. Normatívny rozpočet pre originálne kompetencie školských zariadení ako je napr. materská škola a školský klub detí sa tiež tvorí z určenia jednotkového koeficientu MF SR po prepočte vo výške na 1 dieťa/žiaka. (Na rok 2020 je predpokladaný jednotkový koeficient vo výške 95,70€ - 1 dieťa/žiak).

Na webovom sídle ministerstva sú zverejnené normatívy na rok 2019 pre školy všetkých zriaďovateľov. Tabuľku č. 1 pripájam v prílohe.

Pri výpočte normatífov na rok 2019 určilo ministerstvo, v súlade s §3 ods. 2 nariadenia vlády 630/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov, pomer osobných nákladov ku prevádzkovým nákladom nasledovne: 87,30% : 12,70%. Vypočítané normatívy a rozpísané normatívne príspevky na rok 2019 zahŕňajú nasledujúce úpravy: 10% zvýšenie platových taríf pedagogických a odborných zamestnancov od 1.1.2019 (osobné náklady v sume 118 080 662€), úpravu platových tabuliek v súvislosti s úpravou platovej tarify v závislosti od dĺžky započítanej praxe z 32 rokov praxe za každý rok započítanej praxe do 40 rokov praxe (osobné náklady v sume 4 972 44€), zvýšenie platových taríf nepedagogických zamestnancov (osobné náklady v sume 36 200 070€).

Tabuľku normatívu je možné pozrieť aj na internete - <https://www.minedu.sk/data/att/14189.pdf>

Mzdový normatív podľa tabuľky je pre základnú školu v prepočte na 1 žiaka, vo výške 1247,65€ normatív na výchovno-vzdelávací proces 36,82€, normatív na teplo 125,57-175,79€, normatív na prevádzku okrem tepla 65,96€, normatív na ďalšie vzdelávanie učiteľov 12,71€. Normatív spolu – stred je vo výške 1513,82€. Normatív v roku 2019 sa oproti predchádzajúcemu roky zvýšil o 8,87%.

Prepočet koeficientu na žiaka Tabuľka č. 2 - <https://www.minedu.sk/normativne-financovanie/>
Tabuľka je veľmi rozsiahla, preto pripájam len výber - Vydrník

Pri odmeňovaní pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov sa v roku 2019 postupuje rovnako ako v prípade prenesených kompetencií, teda podľa zákona č. 553/2003 Z.z. a nariadenia vlády č. 388/2018 Z.z., ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, v súlade s uzatvorenou kolektívnou zmluvou vyššieho stupňa na roky 2019-2020 a Kolektívnou zmluvou ZO OZ pri Základnej škole s materskou školou, Vydrník 121.

Základné školy, okrem normatívnych finančných prostriedkov dostávajú zo štátneho rozpočtu aj nenormatívne finančné prostriedky napríklad na kapitálové výdavky napríklad na nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia výstavbu, prístavbu, modernizáciu a rekonštrukciu školských

objektov. Havarijné situácie, ktoré môžu vzniknúť v základnej škole, sú financované aj z prostriedkov štátneho rozpočtu. Ministerstvo školstva môže prideliť zo svojej kapitoly a z kapitoly ministerstva vnútra v priebehu roka na základe skutočnej potreby zriaďovateľovi základnej školy, ktorý o to požiada, finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu účelovo určené na riešenie vzniknutých havarijných opráv, údržby a rekonštrukcií. Ide však o možnosť a nie povinnosť ministerstva poskytnúť finančné prostriedky. Tieto finančné prostriedky sú prideľované len vo veľmi závažných havarijných situáciách a prírodných pohromách.

Riadenie a prevádzka školy

Základnú školu s MŠ riadi riaditeľka, ktorá je jej štatutárnym orgánom. Riaditeľku školy vymenúva a odvoláva zriaďovateľ na päťročné funkčné obdobie, a to na návrh rady školy § 3 zákona 596/2003. Rada školy predkladá návrh na kandidáta na riaditeľa/riaditeľku školy na základe výsledkov výberového konania. Zriaďovateľ do 30 dní odo dňa predloženia návrhu rady školy vymenuje riaditeľa alebo písomne odôvodní svoj nesúhlas s navrhnutým kandidátom rade školy. Zriaďovateľ vyhlási druhé výberové konanie do 15 dní odo dňa doručenia nesúhlasu rade školy. Zriaďovateľ do 30 dní odo dňa predloženia návrhu rady školy na základe druhého výberového konania vymenuje riaditeľa alebo predloží návrh na vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom na najbližšie zasadnutie príslušného zastupiteľstva. Na schválenie návrhu na vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom sa vyžaduje súhlas trojpäťinovej väčšiny všetkých poslancov príslušného zastupiteľstva. Ak príslušné zastupiteľstvo neschválilo návrh na vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom, zriaďovateľ do 15 dní odo dňa prijatia uznesenia príslušného zastupiteľstva vymenuje riaditeľa na základe návrhu rady školy. Ak príslušné zastupiteľstvo schválilo návrh na vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom, zriaďovateľ do 15 dní odo dňa prijatia uznesenia príslušného zastupiteľstva vyhlási výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa postupom podľa osobitného predpisu.

Kandidát na riaditeľa školy musí spĺňať predpoklady podľa osobitného predpisu a musí mať ku dňu uskutočnenia výberového konania najmenej päť rokov pedagogickej alebo najmenej päť rokov odbornej činnosti. Je tiež povinný absolvovať funkčné vzdelávanie v zákonnej lehote. Podľa zákona 138/2019 Z.z. základný modul funkčného vzdelávania musí v súčasnosti pedagogický zamestnanec absolvovať pred začiatkom výkonu funkcie. Všetky rozširujúce moduly do 5 rokov od začiatku funkcie výkonu riaditeľa.

Zriaďovateľ odvolá riaditeľa základnej školy z obligatórnych dôvodov:

- Ak bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin,
- Za porušenie povinností a obmedzení vyplývajúcich z osobitného predpisu,
- Za závažné porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov,
- Ak sa zrušuje škola,
- Na návrh hlavného školského inšpektora.

Zriaďovateľ môže odvolať riaditeľa základnej školy z fakultatívnych dôvodov:

- Na návrh rady školy,
- Ak neabsolvuje moduly funkčného vzdelávania v stanovenej lehote,
- Na návrh ministra školstva, ak budú zistené závažné nedostatky,
- Ak nezabráni činnosti politickej strany alebo politického hnutia a ich propagácii v škole.

Ak zriaďovateľ odvolá riaditeľa školy z fakultatívnych dôvodov vyžaduje sa vyjadrenie príslušnej rady školy. Ak príslušná rada školy nepredloží vyjadrenie zriaďovateľovi do 15 dní od doručenia žiadosti o vyjadrenie, zriaďovateľ môže riaditeľa základnej školy odvolať aj bez vyjadrenia rady školy.

Na prevádzku školy sa kladú veľmi prísne požiadavky vymedzené predovšetkým v zákone č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. V predpise je určené, že zariadenia pre deti a mládež sa zriaďujú len v zdravotne vhodnom prostredí, ktorým je prostredie chránené pred zdraviu škodlivými faktormi vonkajšieho prostredia najmä pred hlukom a zdrojmi znečistenia ovzdušia a prostredie je chránené pred negatívnymi výchovnými vplyvmi. Priestorové usporiadanie, funkčné členenie a vybavenie zariadení pre deti a mládež musí zodpovedať veku, zdravotnému stavu, stupňu telesného a duševného vývinu, telesným rozmerom detí a mládeže a veľkostnému typu a účelu zariadenia. Požiadavky na prevádzku zariadení pre deti a mládež určuje tiež vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 527/2007 Z.z. o podrobnostiach a o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na priestorové usporiadanie, funkčné členenie, vybavenie, prevádzku, režim dňa, režim stravovania a pitný režim, činnosti vedúce k výchove a vzdelávaniu a náležitosti prevádzkového poriadku v zariadeniach pre deti a mládež. Osobitné predpisy tiež určujú výmeru podlahovej plochy a vzdušného priestoru učební, odborných pracovní a ostatných priestorov škôl a ich vybavenie, umelé i prirodzené osvetlenie a teplotu vo všetkých priestoroch školskej budovy, nábytok v učebniach atď. Vonkajšie priestory musia mať vyčlenený nezastavaný pozemok na pobyt detí a žiakov. V škole je zriadených 8 tried. Z toho je 1 trieda nultého ročníka a 1 špeciálna trieda pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Výchovou a vzdelávaním v základnej škole, vzdelávacími programami, organizáciou výchovy a vzdelávania, plnením povinnej školskej dochádzky, výchovou a vzdelávaním žiakov s nadaním a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, výchovno-vzdelávacím procesom v základnej škole - týmto sa ja nebudem zaoberať. Na to nemám oprávnenie. Na kontrolu týchto záležitostí v škole sú kompetentné iné inštitúcie napríklad:

Štátna školská inšpekcia

V ZŠ s MŠ vo Vyderníku bola v dňoch od 13.11.2017 do 16.11.2017 na komplexnú školskú inšpekciu Štátna školská inšpekcia, Školské inšpekčné centrum Prešov. Predmetom školskej inšpekcie bol stav a úroveň pedagogického riadenia, procesu a podmienok výchovy a vzdelávania v základnej škole. Celková správa o výsledkoch školskej inšpekcie má 15 strán a je dosť podrobná. Kontrolovaný bol školský vzdelávací program a súbor ostatných dokumentov, podmienky výchovy a vzdelávania ako aj samotné vyučovanie a kvalifikačné predpoklady pre odbornosť vyučovania. Odbornosť vyučovania v škole dosahovala 73,12%. Pre rozsiahlosť tejto správy nebudem vyberať podrobnosti. Boli v nej uvedené výhody a aj nedostatky školy. Z nedostatkov boli vypracované odporúčania a úlohy na ich odstránenie. Správa o splnení uložených opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin mala byť predložená Školskému inšpekčnému centru Prešov v termíne do 14.9.2018. V tomto roku bola 26.2.2019 vykonaná následná inšpekcia zameraná na kontrolu splnenia uložených opatrení. Z tejto správy citujem závery: "Akceptovaním odporúčaní sa na škole skvalitnila obsahová stránka Školského vzdelávacieho programu, zefektívnila sa kontrolná činnosť riaditeľky školy v oblasti sledovania úrovne edukačného procesu s cieľom jeho skvalitnenia a vytvorili sa priaznivé podmienky pre vedenie žiakov k telesným aktivitám a zdravej výžive. Reorganizáciou učební v budove školy boli pre všetkých žiakov

počas vyučovacieho procesu vytvorené vhodné priestorové podmienky. Výrazne stúpila odbornosť vyučovania v špeciálnej triede, čím bol zabezpečený odborný prístup učiteľov k žiakom so zdravotným znevýhodnením. Nedostatky pretrvávali v plánovacej činnosti zameranej na prácu metodických orgánov, ktorá nevychádzala z analýzy výsledkov práce školy z predchádzajúceho školského roka. V súčasnosti na škole pracuje jedno metodické, ktorého plán vychádza z analýzy výsledkov práce školy predošlého školského roka. Zamerané je na výchovno-vzdelávacie problémy a metodickú pomoc pri vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Škola ani v tomto školskom roku nezaradila do obsahu vzdelávania žiakov s vývinovými poruchami učenia špecifický predmet, čím pre nich neboli vytvorené optimálne podmienky pre eliminovanie vplyvu ich zdravotného znevýhodnenia na vzdelávacie výsledky. Splnením uložených opatrení škola zabezpečila pre zákonných zástupcov právo na informovanosť o zásadných otázkach súvisiacich s výchovou a vzdelávaním žiakov a rešpektovala právo školskej samosprávy vyjadriť sa k obsahu školského poriadku. Na škole sa ďalej skvalitnili podmienky pre poskytovanie výchovného poradenstva v otázkach výchovy a vzdelávania, ako aj v oblasti riešenia problémového vývinu žiakov“.

Príjmy a výdavky základnej školy s materskou školou Vydrník, reálne čerpanie rozpočtu za rok 2019 budem kontrolovať v budúcom roku. Dotácie od obce na budúci rok sú súčasťou pripravovaného návrhu rozpočtu obce Vydrník, ktorý je v súčasnosti zverejnený na internetovej stránke obce.

V. Matfiak